

sen, päinvastoin on raivoissaan teljennyt satamäärittäin kommunistisia työläisiä ja työläisnaisia vankiloihin, rääkäten heitä nälällä.

Yksistään köyhälistön diktatuuri voi vapauttaa naisen, kuten Neuvosto-Venäjän esimerkki todistaa.

Sen jälkeen seurasi tov. Joskan (Reinchenbergistä) puhe, jossa selostettiin taloudellista ja poliittista tilannetta Tšekko-Slovakiassa. Tov. Krenova selosti Kommunistisen Puolueen taktiikkakysymyksiä sekä sitä osuutta, mikä naisilla on velvollisuutenaan propagandatyössä, kun taas toveri Housserova käsitteli seikkaperäisemmin kysymystä propagandatyön järjestämisestä naisten keskuudessa ja tov. Bosakova kysymystä kommunististen lasten ryhmän järjestämisestä.

Tov. Kallitova selosti naisten kansainvälistä konferenssia Moskovaassa. Keskustelut tapahtuivat Praagissa useammalla eri kielellä ilman että se vähimmälläkään tavalla häittäisi kongressin työtä.

SUOMESTA

Sos.-dem. Naisliitto tuomitsee sosialidemokraattisten johtajaherrain petturipoliittikan.

Kun sos.-dem. Naisliiton 10:s edustajakokous oli käsittelemässä kysymystä valtiollisesta vainosta ja poliittisten vankien vapauttamisesta, saapui kokoukselle tieto, että sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä on katalasti pettänyt valitsijoilleen antamansa kauniit lupaukset kaikkien tilaisuuksien käyttämisestä poliittisten vankien vapauttamiseksi vankila-

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA LAAKEKIRJA — No. 5

Sillä on yli 25 vuoden ja näiden tuntuja sell. tyytä. Kun myöskin täydellinen luettelo suomalaisista lääkekirjoista. Mistä jokuin voi tulla valita sopivan lääkkeen taudilleen, samaten myöskin lääkkeiden hinnat y. m.

Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan suomalaisia valmisteita, joita Suomessa on jo käytetty monia vuosia.

Tämä kirjan saatto vapautti ja pitkiel sen olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ettei tiedä kuka sitä tarvitsee, varokaa hemboukkilääkkeitä ja hemboukkilääkkeitä!

—Lignell'in Apteekki on suurin—

—Suom. Apteekkiliiite Yhtysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluseura kokoontuu joka torstai kello 2 p.p. 713 E. First St.—Tervetuloa.

BRANTWOODIN S. S. Osasto, Box 1, Brantwood, Wis. Osaston kokoukset joka 2 ja 4 sunnuntai Labor Temp. pelillä, kello 2 iltaapäivällä.

CHICAGON S. S. OSASTON työkoukset ovat joka kuun ensimmäinen ja kolmas sunnuntai, kello 2:30 iltaapäivällä, 2409 N. Halsted St., ja ohjelmakokoukset toinen ja neljäs torstai, alkaen kello 8 illalla, osaston huoneistossa, Imperial Hall, 2409 N. Halsted St. Kirjevalitso-osoite on: Chicago S. S. Osasto, Imperial Hall, 2409 N. Halsted St., Chicago, Ill.

CLEVELANDIN S. S. Osaston kirjevalitso-osoite on: 1378 Vandemar St., Cleveland, Ohio. Kokoukset ovat jokaisen kuukauden toinen ja neljäs tiistai. Ilmatat toimii Clevelandin Suomalainen Edistysyhdistys haalilla 1303 W. 58th Street.

FAIRPORTIN S. S. J. OSASTON kirjevalitso-osoite on: 414 New 4th St.

HANNAN Yhdistyneitten Suomalaisen ompeluseuran kokoukset ovat joka torstai-iltana, klo 8. Kokouksien jälestin vanhaan tanssit. Kahvia. Osoite: Box 33, Hanna, Wyo.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Ahjolassa, joka torstai, kello 2 p.p. Osoite: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

PORTLANDIN S. S. O:n ompeluseuran kokoukset pidetään joka kuun ensimmäinen ja kolmas torstai osaston talolla klo 8 illalla. Osoite: 719 Montana Avenue.

WAUKEGANIN, Ill., S. S. O. viralliset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena torstaina, alkaen kello 8 illalla.—Naisosaston kokoukset pidetään joka toinen keskiviikko kello 7:30 illalla.

helveteistä. Eduskunta oli näet epämaniltaisessa istunnossaan sosialidemokraattien ratkaisevalla myötävaikutuksella hyväksynyt Suomen porvaristolle niin tärkeät Ahvenanmaan lait, vaikka sosialidemokraatit olivat juuri noilla laeilla luvanneet ja myöskin olisivat voineet kiristää porvareita täydellisten amnestian. Tämän sosialidemokraattisen edustajakokouksen päättyä edustajakokous panna seuraavan julkisen vastalauseensa:

”Sen johdosta, että sos.-dem. eduskuntaryhmä tänään n. k. Ahvenanmaan lakien kolmannessa käsittelyssä otti osaa niiden hyväksymiseen, vaikka se ilmeisesti, ryhmän eräiden jäsenten lausuntojenkin mukaan olisi voinut estämällä mainittujen lakien hyväksytyksi tuleminen vapauttaa poliittiset vangit, lausuu kokous, että sos.-dem. eduskuntaryhmä tällä menettelyllään on antanut uuden todistuksen siitä, että se ei halukaan ajaa työväen s. o. valitsijansa asiaa, vaan että sille on tärkeämpi pyydysovussa porvareiden kanssa ja tehdä heille suoranaisia renginpalveluksia. Työläisnaisten edustajakokous, jossa on 60 edustajaa kautta maan, julkii syvän inhonsa tämän sos.-dem. eduskuntaryhmän valitsijoitaan törkeästi loukkaavan menettelyn johdosta.

Helsingissä 9—19—21.

Suomen Sos.-dem. Naisliiton 10:s edustajakokous.

Suomen sosialististen naisten edustajakokouksen tervehdys

vankilassa oleville tovereille.

Kallit toverit!

Me Sos.-dem. Naisliiton X:n edustajakokouksen osanottajat ja Suomen vallankumouksellisten työläisnaisten valtuutetut edustajat lähetämme teille kaikkien Suomen järjestyneitten työläisnaisten nimessä tervehdyksen.

Huolimatta siitä, että ohrana ja valkoinen virkavalta sanlistaa joka päivä keskuudestamme yhä uusia uhreja, yhä uusia asukkaita näihin helveteihin vankilakomeroihin joiden moninaiset kidutukset te parhaiten tunnette. Siitä huolimatta lujittuvat rivimme päivä päivältä, Toimintatuntemme kasvaa.

Toverit!

Paljon on teiltä kysynyt kärsimyksiä ja kestävyyttä se, että teidän sydämenne on lämpimästi sykkinyt köyhälistön aatteelle ja että teissä on ollut pyhä innoitus, jonka elähtymänä te koko olemuksellanne olette antautuneet taisteluun korkean päämäärän — köyhälistön vapautuksen puolesta.

Teidän esimerkinne toverit, innoittaa meitä taisteluun. Joka päivä nouse keskuudestamme uusia, innoituneita toimintavoimia — valmiita uhrautumaan.

Me tiivistämme rivejämme, kokamme voimiamme lopullista taistelua varten. Mikään ei saa meitä lannistaa. Teilläkään kallit toverit ei ole syytä toivottomuuteen, sillä taistelulumme ensimmäisenä päämääränä on teidän vapauttamiseenne.

Elleivät vankilahelvetin portit ennen avautua, tulemme me ne omin käsiin avaamaan vapautuksemme suuren hetkenä.

Olemme näinä päivinä yhteisissä neuvotteluissamme koettaneet yvartijan tavoin tähyistä, onko aamunkoitto jo lähellä ja me näemme, että se lähenee, lähenee hitaasti, mutta varmasti. Siinä tietoisuudessa teemme täällä työtä, ja siinä tietoisuudessa rohkaisemme teitä toverit!

Yhä kiihtyvissä taistelussamme kaipaamme vilpittömästi teidän mukanaoloanne, mutta emme kaipaa teitä yksin taistelutovereina, vaan polkina tyttärinä, puolisoina ja isinä. Saammehan joka päivä hädän ja puutteen kanssa kamppaillessamme kuulla lastemme sydäntävihlovia, kal-

paavaa kysymystä: koska oikein tulee isä koiin? Niin — koska?

Tämäkään ei saa, niin raskaana kuin se tuntuukin, meitä lannistaa.

Jokainen luokkatietoinen työläisnainen onkin oppinut näiden vuosien aikana uhrautumaan, pitämään pieninä omakohtaisia kärsimyksiä silloin, kun yhteinen suuri asiamme on kysymyksessä.

Toverit!

Ottakaa vastaan tervehdyksemme. Lähetämme sen sinä lujassa uskossa, että se päivä ei ole kaukana, jolloin saamme nähdä teidät taistelussa keskellämme.

Yli vankilamuurien, läpi rautaristikköjen, kilkköön luoksenne taistelu-uutomme:

Eläköön koko maailman proletariaatin voitokas taistelu, kapitalistisen tyrannivaltiuuden kukistamiseksi. Sosialististen naisten edustajakokous.

YLÖS HELVETISTÄ

KIRJ. KONRAD LEHTIMÄKI

(Jatk. edell. num.)

Marcus tuljotti tuskasta jähmettyneenä tuota nopeasti lähenevää hirmunäkyä: miljoonakaupunki, jonka hän vasta äskän jätti, näytti nyt äärettömältä savu- ja tulimereltä... Ja yhtämittaa koholle siltä sokaisevia, kirkkoonin korkuisia liekkipatsaita, — ja silloin punaisenkelkainen tulimerikin kalpenee kaamean sinertäväksi...

Lähetessään havaitsi Marcus, että keskikaupunki oli vielä säästynyt; mutta se pieneni nopeasti. Sillä säännöllisessä vähitellen pienenevässä ympärässä kiiti kilometrin korkeudessa lentokoneparvi — aivan kuin jättiläis-suuret, julmat petolinnot, jotka eivät päästä aloatakaan uhriansa pakenemaan... Ja niiden alapuolella... ooh! Silloin Marcus näki hiukan alempana edessäpäin viholliskoneen häviävän tuuleen — ja hänen oma koneensa hypähti kuin pelästynyt hevonen... Hän oli tullessaan jo nähnyt ilmussa kolme leimahdusta, mutta hän oli niin herpaantunut, että nyt vasta käsitti sen olevan Antoniuksen! Hän ohjasi nopeasti parisataa metriä niiden yläpuolelle, ja hän tunsii julmaa kostoniloa, nähdessään miten Antonius menetteli — yläpuolelta hänen koneensa näkyi...

Antoniuksen kone — joka oli yläpuolella vihollisen, syöksähti äkkiä eteenpäin; sokaiseva leimahdus, ja viholliskone putosi palavana sirpaleina alas tuliseen, räiskyvään syvyyteen. Heti kun Antonius oli saanut koneensa hillityksi, syöksyi hän seuraavan vihollisen kimppuun, ja hetken kuluttua sekun katosi. Tuntui aivan kuin nuolenopea kotka olisi pakenevasta kyyhkysparvesta surmannut yhden toisensa jälkeen...

Sitten Marcus näki kamalan näyn. Antonius pudotti taas pomminsa — mutta vihollisen kone ei räjähtänyt! Pommi räjähti siellä alhaalla heidän syntymäkaupungissaan... Ja Antonius hiljensi kylmäverisesti vauhtinsa, näytti aivan kuin sovittelevan hetkisen — ja nyt vihollinen katosi siniseen liekkiin...

Eihän yksi pommi todella paljoakaan merkinnyt — kun putoilevat pommit yhtämittaa leiskuivat ja räjähtelivät siellä alhaalla! Viholliskoneita oli liian paljon; ne kiersivät järkähtämättömänä rataansa, välttämättä vaikka jok'ainoa jäisi tänne — kunhan vain määräys tulee täytetyksi!

Marcus näki, että sotalaivastoa tuhoitiin parhaillaan — ja lentokone-suojusten palkkaakin oli miltei mahdoton löytää! Se tuhoitiin tietysti ensimmäiseksi.

Hurja raivo valtasi Marcuksen; hän kiitti nuolena erään viholliskoneen kohdalle ja hiljensi vauhtia; hän mietti hetkisen, voisiko pudottaa sen kuularuiskutulla, mutta muisti, että vihollisen koneissa oli erittäin hyvät panssarit.

Marcus asetti jalkansa pomminpudotuslaitteelle...

KADOTETTujen HUUTO.

Marcus hiljensi koneensa vauhdin mahdollisimman pieneksi ja antoi sen kierrellä hiljaa ylöspäin.

Hän pyyhki kasvoiltaan virtoina vuotavaa hikeä — leimahdukset lakkasivat ja vihollisen koneet katoivat näkyvistä.

Mutta neljäs osa niistä vain pakeni! Hänen koneensa paremmuuden vuoksi olivat he onnistuneet tuhoamaan niin paljon; hän oli pudottanut kuusi kappaletta — ja Antonius oli tuhontu vähintään kuusitoista!

— Herra Jumala! — kuuli hän Juluksen käheästi huutavan ja näki että tämä peitti käsillään tuskasta väristyneet kasvosensa...

Marcus oli ollut omituisen rauvon ja koston huumaustilassa; hän ymmärsi miten turhaa heidän ponnistuksensa oli ollut...

Marcuksen kurkusta tunkautui omituinen voihausa... hän pelkäsi tulevansa hulluksi...

— Tai olenko minä jo mielipuoli? — änkytti hän itseksensä kauhistuneena. — Jospa tuo onkin mielipuolen harhanäky!?

Marcus muisti kertomukset Rooman palosta ja päätti mieleessään, että sen on täytynyt olla lapsenleikkä verrattuna tuohon leimuavaan, hyppi-vään, aaltoilevaan tulimereseen — johon puolen tunnin kuluessa on hukkunut kolme miljoonaa ihmishenkeä...

Tulmeri...? Ei, vaan helvetit! Marcuksen mieleen lensähti elävästi äitivalinaan kuvaukset helveteistä. Ja hänestä tuntui, että hän nyt näkee helvetin...

Kauhan ja tuskan järkyttämänä ju-pisi hän tietämättään ääneen: — Kolme miljoonaa ihmistä on juuri äskän kärsinyt tuolla kaikkien kurduttavimman kuoleman...

Samalla hetkellä kuului alhaalta syvyydestä, tulen mahtavan pauhinnan yli monäänäinen, vertahyydyttävä häätähuuto...

Tuo kamala huuto tuntui tunkeutuvan terävänä puukkona hänen rintansa; kenemaisesti katsahti hän väristä — niinkuin sitä puukkoa työntäisiin yhä syvemmälle.

Tuon tullaavikon keskellä näkyi pieni ala, jossa ei vielä näkynyt liekkejä, sen peitti vain saka savu. Huuto kuului siis tuon lipitunkemattoman, mustanpuolisen savupilven alta... Siellä voi olla kymmeniä tuhansia ihmisiä — ja heidän täytyy kaikkien vähitellen...

Taas kuului tuo epäinhimillinen huuto, se oli vielä tukehtuneempi kuin äskän...

— Kuule! Kuuntele! — huusi Marcus äkkiä kuin mieleton. — Jos helvetti olisi, niin sielläkään ei voisi olla noin kauhistavaa! Ajattele; ne tukehtuvat nyt juuri... nyt — Eikö... se jo taukoa!?

— Marcus tukkii korviaan, mutta se kuuluu... se kuuluu... Hän lisää koneen vauhtia, ohjaten suoraan pois-päin. Kiertää äänensammuttajat paikaltaan ja moottori alkaa vimmattua surista — mutta se on kuuluvaan sittenkin... Hän on eroittavanaan naisten kimeitä kirkaisuja, hullujen naurua, lasten hentoja rukoilevia ääniä:

— Äiti, äiti!

Vieläkään ei siltä kohdalla nouse liekkejä! Marcus sulkee silmänsä päästäkseen näkemästä mutta hän näkee entistä enemmän, selvemmin... Toinen toistaan pyöristytävämät näyt palavasta kaupungista kiitävät hänen silmiensä editse...

— Ooh! Pois! — huutaa Marcus käheästi. — Lähdetään jonnekin täältä... Missä Antonius lienee...?

Julius otti kädet kasvoiltaan ja sanoi vapisevin huulin:

— Minä näin hänen silloin heti... lähtevän ylöspäin...